

PAGINI DIN TRECUTUL FARMACIEI MILITARE ROMÂNEȘTI

Dr. George-Dan MOGOȘANU

mogosanu@umfcv.ro

Constantin Iugulescu, *Pagini din trecutul farmaciei militare românești* (ediție postumă), Editura SITECH, Craiova, 2008, 350 p., ISBN 978-973-746-802-4

Abstract: This posthumous volume represents the Doctoral thesis of Reserve Colonel Pharmacist Assistant professor Constantin Iugulescu, PhD (1924–2006), thesis advisor: Professor Docent Josif Spielmann, PhD, defended on February 10, 1975 at the Institute of Medicine and Pharmacy of Târgu-Mureș.

Volumul, editat postum, reprezintă teza de doctorat a lector univ. col. (r.) dr. farm. Constantin Iugulescu (1924–2006), susținută în data de 10 februarie 1975, la I.M.F. Târgu-Mureș, sub conducerea științifică a prof. univ. dr. doc. Josif Spielmann.

Motivația și scopul lucrării se desprind încă din „Cuvânt înainte”: „Din nefericire, despre contribuția specifică farmaciei de campanie nu s-a scris decât puțin și nesemnificativ. După multe decenii de neglijare și în lipsa unei inițiative oficiale, folosind numeroase surse de documentare, încercăm, în paginile ce urmează, să dezvăluim o mică parte din marea epopee a activității farmaciștilor militari, cu gând de recunoștință din partea generației noastre și cu intenția de edificare a celor ce vor veni după noi”.

În scopul sistematizării vastului material documentar, autorul a impus o periodizare proprie istoriei farmaciei militare românești, astfel:

- perioada prefarmaceutică militară (până la 1831);
- perioada de debut și organizare a farmaciei militare (1831–1858);
- perioada de reorganizare și afirmare națională (1859–1877);
- perioada de ascensiune și efort în războaie (1878–1945);
- perioada comunistă (1946–1989).

În ceea ce privește ultima perioadă, lucrarea se referă doar la intervalul 1946–1975, textul fiind refăcut după exemplarul original al tezei de doctorat, care cuprinde și însemnările manuscrise ale autorului.

Volumul este structurat în 12 capitole, după cum urmează:

- „Farmacia militară românească în studii și articole istorice”;
- „Farmacia militară pe plan internațional”;
- „Primele farmacii militare românești”;
- „Farmacia militară în perioada de afirmare națională (1859–1877)”;
- „Farmacia militară în războiul pentru independența de stat a României”;
- „Anii de ascensiune ai farmaciei militare românești (1878–1916)”;
- „Farmacia militară până la intrarea României în primul război mondial”;
- „Serviciul farmaceutic militar românesc în primul război mondial (1916–1919)”;
- „Farmacia militară românească în perioada interbelică (1919–1940)”;
- „Farmacia militară românească în cel de-al doilea război mondial (1940–1945)”;
- „Farmacia militară românească în perioada 1946–1975”;
- „Farmacia militară românească în manuscrise și imagini (1832–975)”.

Ultimul capitol cuprinde facsimile ale unor manuscrise de mare valoare istorică, aflate în custodia Arhivelor Naționale, care cuprind perioada de început a farmaciei militare românești (1832–1861), precum și fotografiile din războiul pentru independență (1877–1878), primul război mondial, perioada interbelică și cel de-al doilea război mondial. De asemenea, sub forma unor tablouri de ansamblu sunt prezentați șefii Laboratorului Central de Chimie al Armatei (1862–1976) și farmaciștii șefi ai Armatei Române (1837–1949).

Printre farmaciștii militari remarcabili sunt menționați, cu scurte biografii: Francisc Xaverius Pruzinsky (1802–1874), Constantin Stabil (1860–1905), Constantin Merișanu (1864–1931), Ștefan Gavrilaş (1871–1926), Gheorghe P. Grințescu (1878–1956), Alexandru Ionescu-Matiu (1883–1975).

Biografiile personalităților remarcabile, care au contribuit la afirmarea pe plan național și internațional a farmaciei militare românești, sunt întregite cu prezentarea medicului dr. Carol Davila (1828–1884). De o inteligență nativă și cu o putere de muncă uimitoare, dr. Carol Davila a fost un excelent organizator, un clarvăzător în posturile de conducere ce i s-au încredințat, un novator tenace și dascăl neobosit. Aportul său substanțial la progresul farmaciei românești se explică și prin studiile de farmacie din tinerețe, care l-au făcut sensibil la toate problemele de interferență ale medicinei cu farmacia și ale farmaciei înseși.

Trecutul îndelungat și valoros, numeroasele acte de devotament, spiritul de sacrificiu, competența profesională și dăruirea constituie motive de mândrie pentru farmacia românească și pentru Armata Română.

Farmacia militară românească a avut și are întotdeauna ca misiune asigurarea armatei cu medicamente, pansamente, instrumentar și aparatură medicală, atât în timp de pace, cât și la război.

Pe front sau în spatele frontului, în comandamente, în spitale, la trenurile sanitare etc., mereu la datorie acolo unde era făurit viitorul țării, farmaciștii și-au adus cu devotament contribuția la efortul general.

Din rândurile farmaciștilor militari s-au desprins, în fiecare perioadă istorică, mai mulți sau mai puțini eroi în timpul războaielor, numeroase cadre didactice în învățământul superior farmaceutic, 1–2 savanți în științele farmaceutice și multe exemple de muncă, abnegație, devotament social.

Documentarea a avut la bază numeroase fonduri de arhivă, cercetate de către autor în Arhivele Ministerului Apărării Naționale, Arhivele Naționale, Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Muzeului Militar Central. În plus, bibliografia cuprinde peste 350 de referințe cu privire la decizii, instrucțiuni, legi, periodice, volume și articole de specialitate, românești și străine.

Lucrarea reprezintă un reper important pentru specialiștii și iubitorii istoriei farmaciei românești, militare sau civile, atât din punct de vedere al efortului de documentare, cât și al dorinței autorului de a scoate la lumină adevărul istoric.